

СКЛАДНОЩІ ПЕРЕКЛАДУ ПОЛІКОДОВОГО ТЕКСТУ ТА РИЗИКИ ХИБНОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ

Жилін Михайло Володимирович,

доктор філософії зі спеціальності Психологія,

доцент кафедри «Практична психологія»

Одеського національного морського університету

ORCID ID: 0000-0003-2898-4403

Ківенко Інна Олександрівна,

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри «Філологія»

Одеського національного морського університету

ORCID ID: 0000-0003-2044-5456

Автори пропонують до розгляду проблематику реалізації адекватного перекладу іношомовного тексту в контексті формування полікодового текстового повідомлення. У процесі аналізу визначень термінів окреслюються особливості інтерпретації понять: «полікодовий текст», «прагматичний текст», «адаптивність перекладу», «адекватність перекладу», «еквівалентність перекладу». Розглянуто провідні маркери, що вирізняють полікодовий текст поміж інших текстів і окреслюють критерії актуального конструкта, що може сприйматися реципієнтом безпосередньо через створення текстового коду як носія інформації. Окрема увага приділяється розгляду питання складнощів перекладу полікодового тексту відповідно до специфіки сприйняття іношомовної, а надто інокультурної аудиторії. Зокрема, обґрунтовано важливість урахування культурних особливостей, що визначають наявність: сленгу, визначеної мовної стилістики, що є «візитівкою» національної культури. Акцентовано увагу на тому, що визначені аспекти зумовлюють належність до «неписаних правил» мови, що деяким чином зумовлюють успішність міжкультурної комунікації та уникнення спотворення контексту під час сприйняття повідомлення. Охарактеризовано особливості виокремлення та збереження функціональної домінанти оригінального тексту з метою збереження нового (перекладеного) тексту, наділеного аналогічною адекватністю, що й вихідний текст. Розглянуто приклади адекватного та хибного перекладу полікодового тексту, в умовах глобалізації та цифровізації світової спільноти, з урахуванням використання специфічних мовленнєвих зворотів та ідіом. Результати проведеного дослідження специфіки реалізації якісного перекладу з метою запобігання хибній інтерпретації розширюють уявлення щодо особливостей застосування знань і навичок перекладачів, у векторі збереження не краси слова та художнього образу, а суто інформації, що б створювала єдність у світогляді автора та читача.

Ключові слова: адекватність перекладу, еквівалентність перекладу, ідіома, національна культура, переклад, полікодове повідомлення.

Zhylin Mykhailo, Kivenko Inna. Difficulties in translating a polycode text message and risks of misinterpretation

The authors suggest for consideration the problem of implementing an adequate translation of a foreign language text in the context of the formation of a polycode text message. In the process of analyzing the definitions of terms, the peculiarities of the interpretation of such concepts as “polycode text message”, “pragmatic text”, “translation adaptability”, “translation adequacy”, “translation equivalence” are outlined. The main markers distinguishing the polycode text message from other tests are studied, and the criteria of a relevant construct that can be perceived by the recipient, directly through the creation of a certain text code as an information carrier are outlined. Special attention is paid to the consideration of the complexities of translating a polycode text message in accordance with the specifics of the perception of a foreign-speaking, and especially foreign-cultural, audience. In particular, the importance of taking into account cultural features that determine the presence of: slang, a certain linguistic style, which is the “business card” of national culture, is substantiated. Emphasis is placed on the fact that certain aspects determine adherence to the “unwritten rules” of the language, which in a certain way determine the success

of intercultural communication and the avoidance of distortion of the context when perceiving a message. The peculiarities of isolating and preserving the functional dominance of the original text are characterized, with the aim of preserving the new (translated) text endowed with the same adequacy as the original text. Examples of ecological and incorrect translation of polycode text message, in the conditions of globalization and digitalization of the world community, taking into account the use of specific speech phrases and idioms, are considered. The results of the conducted study of the specifics of the implementation of a high-quality translation in order to prevent misinterpretation, expands the idea of the specifics of the application of knowledge and skills of translators, in the vector of preserving not the beauty of words and artistic image, but purely information that would create unity in the worldview of the "author – reader".

Key words: translation adequacy, translation equivalence, idiom, national culture, translation, polycode message.

Вступ. Динаміка розвитку суспільства втілюється в різноманітних інноваціях і трансформаціях, що приводять до опанування нових знань, умінь і навичок. Так реалізується принцип наступності: компетенції, що опановані на першому щаблі, дають змогу опанувати подальші – таким чином відбувається розширення здібностей і можливостей фахівців у різних галузях. Сучасні темпи розвитку цифрових технологій приводять до реалізації принципово нових моделей соціальних взаємин: соціальних медіа, онлайн-ресурсів. Такий контекст спілкування розширює межі взаємин, створює новий полікультурний простір. Така специфіка зумовлює необхідність формування нових підходів до розуміння та інтерпретації інформації (текстів), зокрема полікодових текстових повідомлень, крізь призму якісного перекладу. Зазначимо, що нині, через розширення специфічного сленгу, зростає вірогідність формування хибної інтерпретації різних понять, що може призводити до викривлення розуміння інформаційного контексту повідомлення, спростування мети та завдань взаємодії.

Нині великі обсяги інформації люди отримують саме крізь призму полікодових текстових повідомлень, до яких належать такі: наукові тексти із графіками та діаграмами; комікси; рекламні плакати (зокрема на білбордах); субтитри в кінематографі; музейні каталоги тощо. Це надає можливість набуття конструктивних умов для формування якісного емоційного відклику реципієнтів на дані, які оцінюються з урахуванням оброблення цілої системи кодів (тексту та картинки, звуку), сприяють формуванню цілісної системи: нова інформація та долучення особистісного досвіду особистості, що надає можливість створення потенційно нового «продукту» інтелектуальної взаємодії. Це сприяє формуванню довірчих взаємин,

поваги та можливості утворення спільнот, що об'єднуються ідеями, реалізованими на «єдності мовленнєвого контексту». Особлива увага приділяється перекладу полікодових текстів, що зумовлює *актуальність* представленої дослідження.

Особливості та специфіка полікодових текстів та їх провідні маркери окреслені в дослідженнях: А.В. Гривко [1], І.М. Колегаєвої [2], Н.І. Лютянської [3], А.В. Нікітіної [4], Н.В. Сапригіної [5] та інших.

Окремий інтерес становить розуміння якісного й екологічного перекладу полікодових текстів, що висвітлено у працях Н.В. Бевз [6], М.Ю. Вознюк [7], В.Д. Демецької [8], А.І. Калініченко [9], С.С. Максимова [10].

Мета статті. Робота спрямована на окреслення особливостей реалізації перекладу полікодового текстового повідомлення з урахуванням можливих помилок, що можуть призвести до хибної інтерпретації та викривлення контексту інформації.

Для досягнення окресленої мети розв'язано такі завдання:

- визначено особливості поняття «полікодове повідомлення» у сучасному науковому дискурсі;
- окреслено завдання та роль якісного перекладу;
- розмежовано поняття «адекватний» і «еквівалентний» переклад;
- досліджено особливості перекладу тексту з урахуванням інтерсеміотичної доповнюваності;
- охарактеризовано провідні маркери, що визначають особливості перекладу полікодового тексту.

Об'єктом дослідження обрано полікодовий текст. *Предметом* дослідження слугує специфіка його перекладу.

Теоретичну базу дослідження становлять наукові праці Н.В. Бевз,

М.Ю. Вознюк, В.Д. Демецької, А.І. Калініченко, С.Є. Максимова.

Під час проведення дослідження використано такі *наукові методи*: метод мультимедіального дискурсу аналізу, метод контекстного аналізу, метод інтерпретації.

Результати. На сучасному етапі інтеграції та глобалізації зростають потенціал і необхідність вивчення змісту різноманітних думок щодо даних, викладених різними мовами. Оскільки етапи цифровізації та трансформації є частиною нашого життя, зростає важливість долучення до полілінгвального інформаційного простору, що породжує необхідність створення якісного та кваліфікованого перекладу.

На наш погляд, для оптимального сприйняття інформаційного змісту, який закладений у матеріалі, важливо підкріплювати текстове повідомлення не лише мовними конструктами (складними реченнями, експресивними вигуками на кшталт “Eh!”, “Oh!”, долучати метафори, фразеологізми), але й візуалізувати події наочно, з метою долучення різних каналів сприйняття інформації та звернення до особистісного досвіду кожної особистості або спільноти. Оптимальною можливістю для реалізації окресленого формату донесення інформації до реципієнтів є створення полікодового текстового повідомлення, що повинно мати визначені компоненти у своїй структурі.

Розглянемо підходи до визначення поняття «полікодовий текст» у сучасному науковому дискурсі.

А.В. Гривко вважає, що «полікодовість» передбачає використання «кількох мов або кодів у спілкуванні, що може викликати різні емоційні реакції» [1, с. 82]. Якісному сприйняттю інформації реципієнтами сприяють не лише раціональність і логічність подання тексту, а й побудова полікодового текстового повідомлення, «що у своїй структурі несе знакове та візуальне навантаження» [1, с. 83]. Окрім цього, полікодовий текст є джерелом гордості й ідентичності особистості на перетині культурних концептів, оскільки людина може вільно переходити між окремими мовами та культурними середовищними контекстами. Це є запорукою формування відчуття усталеного зв'язку з різними спільнотами, що в перспективі надає можливості розширювати власні компетенції у спілкуванні [1, с. 86].

На думку І.М. Колегаєвої, полікодове повідомлення «являє собою послідовність вербальних і невербальних знаків (картинок), об'єднаних загальним змістом чи сюжетною лінією» [2, с. 85].

Н.І. Лютянська у своєму дослідженні зазначає, що полікодовий текст уособлює структуру, «у якій повідомлення заковані семіотично різними засобами, вербальними та невербальними компонентами, які об'єднуються в певну структуру з характерною взаємозалежністю складників, як у змістовому, так і у формальному аспектах» [3, с. 89].

А.В. Нікітіна зазначає, що «комунікативним кодом тексту можуть бути вербальні й невербальні одиниці. До вербального коду належить мова, до невербального – усе, що не виражене словом, але також несе інформацію, впливає на її сприйняття реципієнтом, реалізує прагматичні настанови мовця – автора тексту» [4, с. 220]. Водночас акцентується увага на тому, що саме трансформації та інновації сучасного життя приводять до зростання необхідності застосування невербальних засобів відтворення інформації в тексті. Як приклад А.В. Нікітіна зазначає доречність створення реклами на білбордах, що дозволяє охопити більш широку аудиторію рекламним продуктом (акцентує увагу на якісній світлині та концепції впливу на потенційних покупців) [4, с. 221].

Варто звернути увагу на те, що «полікодовість є потенційним джерелом виникнення деяких перепон у формуванні емоційного відклику на описувані події, якщо, наприклад, використовуються невідповідні варіанти побудови зв'язку в моделі «автор – читач»» [10, с. 90]. Як приклад доречним є розгляд ситуації, коли письменник формує текст і пропускає канву плину подій крізь власну свідомість і досвід, вибирає такі художні засоби та прийоми, що є зрозумілими йому, водночас ілюстратор, який бере участь в оформленні матеріалу, візуалізує матеріал, спираючись на власний творчий світогляд і емоційний відгук від прочитаного тексту (що є стимулом для візуалізації). А реципієнт опиняється ніби на перетині «між двома світами», які не завжди є зрозумілими для нього й ускладнюють сприйняття отриманої інформації. Отже, не викликає сумніву необхідність налагодження цілісної взаємодії на кожному з етапів ство-

рення полікодового текстового повідомлення.

Розвиток комунікації та взаємодії в сучасній світовій спільноті, що ґрунтується на можливості: швидкого обміну думками (завдяки швидкісному інтернету та мережам), наповнення повідомлень емотиконами й емоційними відгуками, розвитку кіноіндустрії та робототехніки, надає можливість для зростання потенціалу та формування необхідності вивчення змісту різноманітних поглядів, що містять дані, викладені різними мовами (відповідно до культурного осередку або соціальної спільноти). Оскільки етапи модернізації навколишньої дійсності на кожному рівні (економічному, технологічному тощо) є безпосередньою частиною нашого життя, зростає важливість долучення до полілінгвального інформаційного простору, що породжує необхідність створення якісного та кваліфікованого перекладу.

Нині однією з вимог формування мовної та мовленнєвої компетенції особистості є не лише знання рідної, але й розуміння іноземної мови, що надає можливість охоплювати більш широкий спектр знань [7, с. 143]. Водночас важливо робити адекватний переклад, щоб не допустити викривлення семантичного поля сприйняття визначень.

В.Д. Демецька акцентує увагу на тому, що «поняття адекватності тексту за наявності перекладу встановлюється з огляду на його відповідність цільовій настанові відправника повідомлення, а критерієм такої адекватності слугує рівноцінний (в ідеалі тотожний) комунікативний ефект» [8, с. 35]. Отже, провідними маркерами якості перекладу згідно з даним поглядом є:

- наявність семантико-стилістичної адекватності (відповідності) перекладу;
- наявність критеріїв перекладу, відповідно до специфіки тексту (наприклад, художній текст має зберігати образність і дозволяє більш широке коло інтерпретації; натомість науковий текст має більш вузькі межі інтерпретації) [8, с. 36].

На думку М.Ю. Вознюк, процес перекладу визначається як «процес пошуку схожих рис між мовами та культурами. Визначення цих рис можливе лише тому, що перекладач постійно стикається з відмінностями між ними» [7, с. 144]. Проте зазначається, що власне процес перекладу не має бути спрямований на усунення розбіжностей у розумінні

окремих понять, натомість він має сприяти формуванню базису для «проявлення іншої культури, де читач помічає культурно чуже» [7, с. 145]. Отже, на думку науковця, має невідлюватися відстань між культами та формуватися потенційно новий вектор розуміння терміна (наприклад, “picture” можна перекласти просто «картина», хоча насправді слово має широкий спектр синонімів, залежно від ситуації та контексту використання в мові) [7, с. 147].

С.Є. Максимов зазначає, що «високоякісним перекладом твору зазвичай вважається той, у якому перекладач широко використовує перекладацькі трансформації та знає специфіку їх застосування, що являє собою своєрідний творчий процес» [10, с. 65]. Складність в інтерпретації та якісному перекладі має враховувати: світогляд автора (етико-естетичну складову частину), розуміння співвідношення площини змісту та площини мови [10, с. 72].

Отже, раціональним рішенням у ситуації перекладу є необхідність повноцінної передачі індивідуальної культурної своєрідності (автентичності) тексту з урахуванням специфіки особливостей і вимог, що висувуються до текстового повідомлення.

Традиційно вважається, що основна функція перекладу – інформативна, оскільки не виходили за рамки національно-літературного процесу або розуміли його надто однобічно. Проте нині переклад виконує дві основні функції: інформативну та творчу [10, с. 34].

Отже, переклад – це відтворення засобами рідної мови особливостей чужоземного літературного тексту в нерозривній діалектичній єдності його змісту та форми [10, с. 37]. Переклад є одним із важливих елементів сприйняття тексту іноземною мовою. Високоякісним перекладом твору зазвичай вважається той, у якому перекладач широко використовує перекладацькі трансформації, знає специфіку їх застосування, що являє собою своєрідний творчий процес.

Динаміка сучасного спілкування потребує швидкого обміну інформаційними повідомленнями, зумовлює необхідність долучення до комунікації та реалізації інформаційних потоків світового простору крізь призму функціонування полікодового тексту. Також необхідно враховувати специфіку пере-

кладу полікодового тексту (що зумовлювало б реальну, а не хибну інтерпретацію даних).

Важливо розуміти диференціацію понять «адекватний» і «еквівалентний» переклад. Адекватний переклад – переклад відповідно до описуваної ситуації. Проте важливо розуміти, що сприйняття кожної особистості є індивідуальним, тому розуміння інформаційного посилу буде неодмінно вирізнятися [8, с. 35]. Натомість уживання терміна «еквівалентність», на думку науковців, доречно в дослідженнях прагматичного рівня мовних одиниць, які «створюють комунікативний ефект тексту перекладу, відповідний комунікативному ефектові тексту оригіналу» [4, с. 223].

Отже, проблема адекватності перекладу зумовлена необхідністю відтворення деякої реакції, у контексті визначених культурних і лінгвістичних стереотипів реципієнтів. З іншого погляду проблема збереження еквівалентності перекладу окреслює необхідність збереження та відтворення в тексті змісту, семантики та стилістики оригінального тексту без спотворення контексту.

Як зазначає А.І. Калініченко, точність перекладу прямо пропорційно пов'язана із жанровим різноманіттям самого тексту [9, с. 95]. Н.В. Бевз у результаті диференціювання особливостей специфіки перекладу різних текстів дійшла висновку, що «у науковій літературі необхідні точність і конкретність, у художньому тексті використовується приблизний, літературний переклад, у якому можуть використовуватись слова, близькі за семантикою, але не тотожні» [6, с. 6]. Значну частину дескрипцій становлять різного роду метафори, для перекладу яких має значення лінгвокогнітивний рівень мовної особистості перекладача. Метафори, як складник індивідуального стилю автора, створюють цілу гаму асоціацій, особливе тло й емоційну тональність твору [6, с. 8].

У результаті розгляду специфіки *перекладу полікодового тексту* на прикладі перекладу різних творів можна виокремити такі специфічні маркери:

1) у творах художнього спрямування, як ми згадували раніше, слово “picture” може бути перекладено як *картина*, що вказує на монументальність мистецького твору, його значущість. Проте слово “picture” має різні синоніми: *малюнок, зображення, світлина, авторський малюнок* [5, с. 188];

2) у науковому тексті, наприклад у статті, визначення “polycode text message” тлумачиться лише в дослівному контексті «полікодове текстове повідомлення», що формує уявлення про єдине правильне визначення та запобігає хибним тлумаченням. Проте і в такому разі візуалізація терміна не є обов'язковою, оскільки фахівцям у сфері лінгвістики контекст є цілком зрозумілим.

Т.Г. Лук'янець у своєму дослідженні структурує аналіз інтерсеміотичної взаємодоповнюваності:

- беручи кожну ознаку як вихідну точку, доцільно вивчити кожну лексичну одиницю в контексті;

- інтерпретація семантичного відношення між кожною ознакою та лексичним елементом має відбуватися з урахуванням того, чи спостерігаються ці відношення в повторях, синонімії, антонімії;

- важливо своєчасно зібрати, кількісно визначити й інтерпретувати частотність уживання виявлених інтерсеміотичних змістових відношень [11, с. 32].

Проблеми перекладу текстів різних жанрів (зокрема, емоційного компоненту) активно досліджуються лінгвістами, що сприяє формуванню різноманітних підходів і поглядів серед науковців. Специфіка детермінована тим, що кожен жанр має власні особливості, що вирізняють його серед інших, тим самим урізноманітнюють багатство мови та розширюють простір для комунікації.

Переклад полікодового тексту також має специфіку, оскільки у структурі враховує особливості відображення тексту у двох полях: вербальному та невербальному (що становлять його композиційну структуру).

Так, коли ми розглядаємо комікс як приклад полікодового тексту (комікс = полікодовий текст), некоректний переклад зведе нанівець сенс і потаємну ідею усіх зображень, що транслуються в конкретній історії: оскільки неправильне тлумачення слів створить основу для хибних діалогів/монологів між дієвими особами, що зумовить дисбаланс у системі «текст – малюнок» [4, с. 34].

Н.В. Сапригіна акцентує увагу на тому, що «<...> іконічне повідомлення допускає безліч варіантів «прочитання»», що за допомогою вербальної складової частини «зусилля адресата ніби отримують напрям. Водночас акцентується одна частина інформації, що

відповідає цілям комунікативного акту, і усувається інша, яка байдужа до цієї мети або суперечить їй» [5, с. 401]. У ситуації некоректного перекладу невербальна складова частина несе в собі значну кількість варіантів інтерпретації, що породжує ситуацію невизначеності [5, с. 403].

В.І. Карабан наголошує, що в діяльності перекладачів, які спеціалізуються на різних видах перекладу, наявні широко відомі «хибні друзі». Це група слів, у перекладі яких необхідно враховувати специфіку та контекст ситуації, норми написання. Наприклад, “absolutely” – у будь-якому випадку. В українській мові це слово означає «у жодному випадку» [12, с. 63].

Складні для перекладу є також словосполучення, ідіоми – “come on” – *припини, перестань*. У загальноприйнятому (традиційному) перекладі означає «пішли» [12, с. 69].

Конструктивний переклад, що не впливає негативно на семантичне поле сприйняття образу та надає можливість формування емоційного відгуку на якісь події, що сприймаються крізь призму полікодовості, реалізується в такому алгоритмі дослідження зображення емоційного стану персонажа твору (через рефлексію особистості):

- наявність специфічних маркерів, що сприяють формуванню психоемоційного та ціннісного світогляду автора, як можливість формування концепту, який у спільному полі поєднує всі ідейні особливості та наповнення твору;

- сприйняття, розуміння, вербалізоване відображення загальної стилістики тексту;

- влучне використання емотивних мовних одиниць, що сприяють формуванню відповідного (та бажаного) емоційного відгуку;

- утворення синтезованої картини розгортання подій, що корелюють із візуальним і вербалізованим образом і створюють цілісний простір для сприйняття [5, с. 406].

Отже, якісний і компетентний переклад полікодового тексту впливає на розвиток і високий рівень розуміння комунікативної ситуації, виховує мовне чуття та лінгвістичну компетенцію реципієнтів.

Висновки. Резюмуючи, зазначимо, що полікодовими текстами є такі, що створюються, реалізуються та функціонують комплексно та цілісно завдяки поєднанню тріади компонентів: аудіального (звук, музика, пісні, імітації), візуального (відеоряд, фото, ілюстрації, субтитри) та вербального (власне текст). Прикладом феномену полікодовості слугує об'єднання поширених форматів (карикатури, відео, реклама), які несуть не лише текстову, але й візуальну складову частину, таким чином формують завершений образ для сприйняття.

Якісний переклад змісту полікодового текстового повідомлення відіграє ключову роль в інтерпретації інформації та розв'язанні ключових питань, запобігає хибній інтерпретації змісту повідомлення.

Безперечно, якісний переклад полікодового повідомлення сприяє формуванню відповідного відгуку реципієнта (наприклад, його міміка під час проживання якоїсь емоції). Це допомагає краще зрозуміти інших, розширює межі та компетенції власного сприйняття, що зумовлює важливість адекватного перекладу.

Некоректний переклад зводить нанівець сенс та ідею полікодового повідомлення, адже невербальна складова частина несе в собі значну кількість варіантів інтерпретації, що породжує ситуацію невизначеності.

Перспективу подальших наукових розвідок убачаємо у проведенні міждисциплінарних досліджень для більш глибокого розуміння та виявлення механізмів того, як полікодові текстові повідомлення сприймаються та інтерпретуються людьми.

Література:

1. Гривко А.В. Основні напрями вивчення особливостей полікодового тексту. *Проблеми сучасного підручника*. Київ : Педагогічна думка, 2016. № 16. С. 81–91.
2. Колегаєва І.М. Стаття музейного каталогу: когнітивно-комунікативний феномен. *Записки з романо-германської філології*. 2015. № 1. С. 84–89.
3. Лютянська Н.І. Полікодовість як ознака англomовних масмедійних текстів. *Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Серія «Мовознавство». 2019. № 4. С. 88–92.

4. Нікітіна А.В. Полікодові тексти як лінгводидактичні засоби навчання української мови. *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету*. 2015. № 3. С. 219–223.
5. Сапригіна Н.В. Сприйняття художнього тексту на рівні «автор – текст – читач». *Грааль науки : міжнародний науковий журнал*. 2022. № 2. С. 400–408.
6. Бевз Н.В. Переклад як культурний феномен: герменевтико-комунікативний аспект : автореф. дис. ... канд. філос. наук : 09.00.04. Харків : Харківський НПУ ім. Г.С. Сковороди, 2010. 20 с.
7. Вознюк М.Ю. Критерії оцінювання перекладу. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2011. № 9 (220). С. 143–149.
8. Демецька В.Д. Еквівалентність і адекватність відтворення прагматичних текстів у перекладі. *Вісник Херсонського державного університету*. 2017. № 5. С. 34–38.
9. Калініченко А.І. Науковий текст як об'єкт перекладу. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова*. 2018. № 61. С. 94–98.
10. Максимов С.Є. Практичний курс перекладу (англійська та українська). *Теорія та практика перекладацького аналізу текстів для студентів факультету та перекладачів факультету заочного та вечірнього відділення*. Київ : Ленвіт, 2010. 175 с.
11. Лук'янець Т.Г. Інтерсеміотичний аналіз тексту як полікодової єдності. *Концепти та константи в мові, літературі, культурі*. Київ : ВПТС «Київський університет», 2011. С. 30–33.
12. Карабан В.І. Переклад з української мови на англійську мову. Вінниця : Нова книга, 2003. 608 с.
13. Приходько Г.І. Оцінка і комунікація : посібник для студентів та аспірантів. Вінниця : Нова книга, 2013. 168 с.

References:

1. Hryvko, A.V. (2016). Osnovni napriamy vyvchennia osoblyvostei polikodovoho tekstu [The main directions of studying the features of polycode text]. *Problemy suchasnoho pidruchnyka – Problems of the Modern Textbook*, 16, 81–91 [in Ukrainian].
2. Kolehaieva, I.M. (2015). Stattia muzeinoho katalogu: kohnityvno-komunikatyvnyi fenomen [Museum catalogue article: a cognitive and communicative phenomenon]. *Zapysky romano-hermanskoï filolohii – Notes of Romance and Germanic Philology*, 1, 84–89 [in Ukrainian].
3. Liutianska, N.I. (2019). Polikodovist yak oznaka anhlomovnykh masmediinykh tekstiv [Polycodality as a feature of English-language mass media texts]. *Naukovyi visnyk DDPU imeni I. Franka. Movoznavstvo – Scientific Bulletin of Ivan Franko State Pedagogical University. Linguistics*, 4, 88–92 [in Ukrainian].
4. Nikitina, A.V. (2015). Polikodovi teksty yak linhvodydaktychni zasoby navchannia ukrainskoi movy [Polycode texts as linguodidactic means of teaching Ukrainian]. *Naukovi zapysky Berdianskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu – Scientific Notes of Berdiansk State Pedagogical University*, 3, 219–223 [in Ukrainian].
5. Sapryhina, N.V. (2022). Spryiniattia khudodnho tekstu na rivni “avtor – tekst – chytach” [Perception of a literary text at the level of “author – text – reader”]. *Mizhnarodnyi naukovi zhurnal “Hraal nauky” – International scientific journal “Grail of Science”*, 2, 400–408 [in Ukrainian].
6. Bevez, N.V. (2010). Pereklad yak kulturnyi fenomen: hermenevtyko-komunikatyvnyi aspekt [Translation as a cultural phenomenon: hermeneutical and communicative aspect]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kharkiv: Kharkivskiy NPU im. H.S. Skovorody [in Ukrainian].
7. Vozniuk, M.Yu. (2011). Kryterii otsiniuvannia perekladu [Translation evaluation criteria]. *Visnyk LNU imeni Tarasa Shevchenka – Bulletin of Luhansk Taras Shevchenko National University*, 9 (220), 143–149 [in Ukrainian].
8. Demetska, V.D. (2017). Ekvivalentnist i adekvatnist vidtvorennia prahmatychnykh tekstiv u perekladi [Equivalence and adequacy of reproduction of pragmatic texts in translation]. *Visnyk Khersonskoho universytetu – Bulletin of Kherson University*, 5, 34–38 [in Ukrainian].
9. Kalinichenko, A.I. (2018). Naukovi tekst yak ob'iekt perekladu [Scientific text as an object of translation]. *Naukovyi chasopys NPU im. M.P. Drahomanova – Scientific Journal of the Drahomanov National Pedagogical University*, 94–98 [in Ukrainian].
10. Maksimov, S.Ye. (2010). *Praktychnyi kurs perekladu (anhliiska ta ukrainska). Teoriia ta praktyka perekladatskoho analizu tekstiv dlia studentiv fakultetu ta perekladachiv fakultetu zaochnoho ta vechirnoho viddilennia* [Practical translation course (English and Ukrainian). Theory and practice of translation text analysis for students and translators of the part-time and evening departments]. Kyiv: Lenvit [in Ukrainian].
11. Lukyanets, T.H. (2011). Intersemiotychnyy analiz tekstu yak polikodovoyi yednosti [Intersemiotic analysis of the text as a polycode unity]. *Kontsepty ta konstanty v movi, literaturi, kul'turi – Concepts and constants in language, literature, culture*, 30–33 [in Ukrainian].

12. Karaban, V.I. (2003). *Pereklad z ukrainskoi movy na anhliisku movu* [*Translation from Ukrainian into English*]. Vinnytsia: Nova knyha [in Ukrainian].
13. Prykhodko, H.I. (2013). *Otsinka i komunikatsiia: posib. dlia studentiv ta aspirantiv* [*Evaluation and communication: a guide for undergraduate and postgraduate students*]. Vinnytsia: Nova knyha [in Ukrainian].